

Hoe verover je Château St. Gerlach?

De 52e Persoonlijke Jeugd Kampioenschappen van Limburg speelden zich af tegen een sprookjesachtig decor: mooi verlichte kerstbomen en een dik pak sneeuw.

De jeugdkampioenswedstrijden vinden elk jaar plaats van 27 tot en met 30 december. Voor de organisatie tekende ditmaal de vereniging MSV-VSM uit Maastricht. Men vond in het toch al zo pittoreske Valkenburg aan de Geul een prachtige accommodatie: die van de Adelante Zorggroep gelegen in Houthem St. Gerlach. Aan de jongelui de taak om op de borden stellingen neer te zetten zo mooi als het

omliggende Geuldal, met z'n bronnen, beekjes, bossen, weilanden en hoogstamboomgaarden. We wandelen zo meteen door enkele mooie partijen heen; allereerst zetten we de kersverse kampioenen op een rijtje. In de hoogste leeftijdsgroep, groep A (t/m 20 jaar) was het voor huizenhoog favoriet Thijmen Smith (Venlo) min of meer een verplicht nummer, al moest de beer nog wel geschoten worden voordat de huid verdeeld kon wor-

den. Zeven schoten loste scherpschutter Thijmen; zeven keer was het raak (7 partijen, 7 punten). De overige kampioenen: Tim Yue (MSV-VSM) kampioen B, Naomi de Ridder (SV Leudal / 't Pionneke) kampioen Meisjes B, Freek Hegge (Tegelse SV) kampioen C, Judith van Meegen (SV Leudal) kampioen Meisjes C, Joris Geene (MSV-VSM) kampioen D, Yulian de Ridder (SV Leudal) kampioen E, Filip Maessen (SV Voerendaal) kampioen F, Ilse Geene (MSV-MSV) kampioen Meisjes F, Kasper Kunowski (SV Ultimo Vero, Echt) kampioen G, Githa Oltmans (MSV-VSM) kampioen meisjes G, Yannick Feenstra (Tegelse SV) kampioen H. Er mocht dit-

Zie diagram 1. Ruud van Meegen - Thijmen Smith. Thijmen tuurt met zijn verrekijker vanuit een hoogstamboomgaard richting vijandelijke stelling. Daar ligt het zo goed bewaakte schier onneembare Château St. Gerlach. Hoe verover je dat? Hoe neem je de koning daar te grazen? Jawel, zwart neemt pijl en boog en ziet een weg naar onvoor-koombaar mat:

31...De3+ 32.Kd1 Lb3+ 33.Pxb3 Dxb3+ 34.Ke1 De3+ 35.Kd1 Db3+ 36.Ke1 Lh4+ 37.Pf2 De3+ 38.Kd1 Dxf3+ en binnen enkele zetten mat (0-1)

maal bij de jongste groepen, E tot en met H, een groep spelers buiten mededinging meedoen. Deze kinderen waren allemaal geen lid van de Limburgse bond en daarom konden ze niet in aanmerking komen voor een prijs of een officiële klassering. De nodige van die buiten mededinging schakende jongelui kwamen voor de dag als grootmeester-tjes in de dop. Een goed voorbeeld daarvan was Maartje Voogt uit Cadier en Keer. Wie weet, waren deze wedstrijden voor haar nog maar een begin van een 'schaakcarrière'; zij is in ieder geval iemand waarvan je direct zou zeggen: 'doorgaan meid'!

Zie diagram 2. Hé, dat paard ziet er smakelijk uit. 16.exf6 en hap hij is weg. Maar dat betekent wel: 16...Dxe1+ 17.Txe1 Txe1 mat (0-1). Deze partij werd gewonnen door Ischa Hoornstra

Zie diagram 3. Wit heeft 20.e4 gespeeld. Dat kost materiaal: 20...Tf1+ 21.Txf1 Dxd2 en vanaf nu is het voor wit uiteraard vechten tegen de bierkaai. Na 45 zetten was het afgelopen (0-1). Deze partij werd gewonnen door Joris Geene.

(volgende week meer over de 52e Persoonlijke Jeugd Kampioenschap van Limburg)

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

Spektakelpartij Tim Yue - Ruud van Meegen

Tim Yue uit Maastricht en Ruud van Meegen uit Kessel waren in hun leeftijdsgroep de smaakmakers van de 52e Persoonlijke Jeugd Kampioenschappen van Limburg.

Dat de strijd om de Limburgse titel in de groep voor spelers tot en met zestien jaar tussen deze twee zou gaan, was van tevoren al duidelijk. Je hoeft maar naar de ratings te kijken. Tim, lid van de vereniging MSV-VSM uit Maastricht, heeft een rating van 1720, terwijl Ruud (lid van SV Leudal) al 1900 ratingpunten achter zijn naam heeft staan. Voor jongelui van veertien jaar (dat geldt voor Tim net vandaag toevallig niet meer, hij

viert vandaag zijn vijftiende verjaardag) zijn dat geen kinderachtige ratings. In de zesde en voorlaatste ronde van de Limburgse titelstrijd zaten ze tegenover elkaar. De *clash of the titans* werd een spektakelstuk van de eerste orde. Soms moeilijk te volgen, zo 'diep' gingen de berekeningen, maar soms werden er ook wat uitglijders begaan (ach, in welke grote finale gaat alles alleen maar perfect?), met name toen het in tijdnood te snel moest gaan. Er werden beurtelings enkele blun-

Tim Yue uit Maastricht

ders gemaakt. Een blunder van Ruud was zo ernstig, dat Tim deze kon bestraffen met mat. Uiteindelijk finishte Tim op 5½ punten uit 7 partijen en werd kampioen in de

groep tot en met 16 jaar, een halfje meer dan Ruud. De wedstrijden om de kampioenschappen van Limburg voor de jeugd vonden plaats van 27 tot en met 30 december in Houthem-Valkenburg.

Tim Yue - Ruud van Meegen

PJKL 2010 A/B ronde 6, 29-12-2010
1.e4 c5 2.Pf3 d6 3.d4 cxd4 4.Pxd4 Pf6 5.Pc3 g6 6.Le3 Lg7 7.f3 o-o 8.Dd2 Pc6 9.Lc4 Ld7 10.o-o-o Pe5 11.Lb3 Da5 12.Kb1 Tfc8 13.h4 Pc4 14.Lxc4 Txc4 15.Pb3 Dc7 16.Lh6 Lh8 17.g4 Le6 18.h5 Tc8 19.hxg6 fxg6 20.Th2 a5 21.Pd5 Lxd5 22.exd5 a4 23.De3 Dd7 [23...Pe4!? 24.fxe4? Txc2] 24.Pc1 T8c5 25.Thd2 Tb4 26.Pd3

Pxd5
ZIE DIAGRAM 1

27.Dxc5!
Niet gemakkelijk te zien, maar het is de enige zet die wit voordeel geeft; erg mooi gevonden.

27...Tb5?
Inmiddels verkeerden beiden in tijdnood: ca. vijf minuten om zet 35 te halen.

Een optie was 27...Pc3+ 28.Dxc3 Lxc3 29.Pxb4 Lxd2 30.Lxd2; Minder goed was 27...dxc5 28.Pxb4 Ld4 (28...cxb4 29.Txd5 Dc7 30.Td8+ Kf7) 29.Pxd5 Dxd5 30.c3 28.c4?

ZIE DIAGRAM 2

In plaats van 28.c4 te spelen, kon wit zijn dame in veiligheid brengen, bijvoorbeeld 28.Da3 of 28.Da7 en zou groot voordeel gehad hebben; nu echter kan zwart plots winnen.

28...dxc5 29.cxb5 Dxb5 30.Pxc5 Pc3+ 31.Ka1

ZIE DIAGRAM 3

31...Pxd1??
Deze blunder draait de rollen weer om. Het beste voor zwart was 31...Dxc5! 32.Td8+ (32.bxc3 Lxc3+) 32...Kf7 33.Tf8+ Ke6 34.Te1+ Kd7 35.Txh8 Dc4 Na de jammerlijke paardzet 31...Pxd1 is het uit. Wit gaat zijn tegenstander mat zetten.
32.Td8+ Kf7 33.Tf8 mat (1-0)

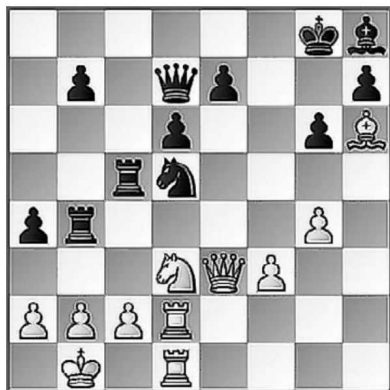

Diagram 1

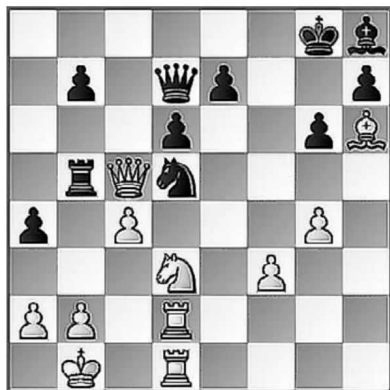

Diagram 2

Diagram 3

Voerendaal sterk in de breedte

Doordat schaakvereniging Voerendaal het eerste team versterkt heeft, is automatisch ook het tweede team sterker geworden. Dat werpt zijn vruchten af.

Voerendaal 1 komt uit in de hoogste klasse van de Nederlandse competitie voor clubteams en bestaat vrijwel alleen uit titelhouders (FIDE meester, Internationaal Meester, Internationaal Groot Meester) en de gemiddelde rating van het team is maar liefst 2404. Een superteam dus. Enkele spelers die vorig jaar nog deel uitmaakten van het eerste team, zijn naar het tweede team 'gezakt'. Een echte degradatie is het natuurlijk niet voor deze spelers. Ze schaken nog altijd op

een zeer behoorlijk niveau, want Voerendaal 2 speelt in de derde klasse KNSB. Voerendaal 2 is met de komst van enkele eerste-teamspelers, zoals de voormalige kampioenen van Limburg Rob Caessens, Henk Temmink en Arno Henzen, flink versterkt. Dat is af te lezen uit de stand: Voerendaal 2 staat bovenaan. Het zou voor de ambitieuze vereniging, die in de breedte zo sterk is, natuurlijk wel heel mooi zijn als het tweede team weet te promoveren en op een niveau komt dat voor een tweede team uitzonderlijk is.

Enkele partijfragmenten van spelers van Voerendaal 2.

Wit: René Olthof, 2017 (HMC Calder 3). Zwart: FM Rob Caessens, 2240 (Voerendaal 2). KNSB-competitie 2010-2011, derde klasse Zie DIAGRAM 1
Stelling na 9...b7xc6 Zwart staat ondanks zijn minuspion al iets beter vanwege de ontwikkelingsvoorsprong. De volgende zet van wit (rokade) lijkt op zich heel logisch en voor de hand liggend, maar zwart toont aan dat het een blunder is 10.o-o? Pg4! 11.e5 dxe5 12.Pxe5 Td8 13.De4 Dxc5+ 14.Kh1 Lxe5 15.fxe5 Pf2+ 16.Txf2 Dxf2 en het restant leverde voor zwart geen problemen op (0-1)

Wit: Loek Mostertman, 2036

(HMC Calder 3). Zwart: Henk Temmink, 2176 (Voerendaal 2) KNSB-competitie 2010-2011, derde klasse Zie DIAGRAM 2, de stelling na 48...Db3-e3 Het staat natuurlijk al dik gewonnen voor zwart. Door de volgende witte zet gaat het nog iets vlotter.

49.Th3? g5+ 50.fxg5 Dxc5+ 51.Kg3 Dxe5+ wint het zwarte paard en aangezien wit dan gedwongen wordt tot dameruïl is het voor zwart een koud kunstje om snel te winnen 50. Kh5? Dxc3 mat (0-1)

Ten slotte nog een paar leuke fragmenten uit het Persoonlijk Jeugd Kampioenschap van Limburg (27 tot en met 30 december in Valkenburg): Zie DIAGRAM 3. Zwart aan zet

kan het paard slaan. Doen? Nee, Rens van Dael ziet iets beters: 44...Td3+ 45.Kh4 Th2 mat (0-1) Zie DIAGRAM 4. Zet 'm mat, Jesper! Jesper Huibers doet het: 24.Ta3 Dh4 25.Ta8 mat (1-0) Zie DIAGRAM 5. Milan Steinbusch (wit) voelt dat er mat in zit, maar hoe maak je het af? Niet met een van de zware stukken, maar een pionnetje! 45.f4! gxf4 46.De5+ en zwart geeft op, want het is mat binnen enkele zetten.

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

Diagram 4

Diagram 5

Een schaakbord vol kikkers

We hebben hier al vaker buitenissige schaakspellen besproken, maar het laatste dateert alweer van een tijdje geleden en dus is het weer tijd voor iets bijzonders. Kikkers...!

Van de verzamelaars Mathieu en Ine Kloprogge-Lahaije uit Hilversum ontvingen we een foto van een zeldzaam schaakspel dat geheel uit kikkers bestaat. En zoals we inmiddels van dit echtpaar gewend zijn, ontbrak ook de nodige achtergrondinformatie niet. Het echtpaar Kloprogge (geboren en getogen in Kerkrade) maakte enkele jaren geleden het boek *Chessmen Art and History*, een luxe uitgevoerd goed gedocumenteerd naslagwerk. Daarin behandelen zij eeuwenoude schaakspellen uit de hele wereld met hun achtergronden, ontwerpers, makers en opdrachtgevers. Nu werken zij aan een tweede boek. De 'schaakspellencollectie' hebben alles uitgeplozen over een schaakspel waarvan alle stukken worden uitgebeeld als kikkers. De kikkers zijn ongelooflijk minutieus gestoken uit been. Het spel dateert uit het einde van de negentiende / begin twintigste eeuw en is gemaakt op Bali. De stukken van bei-

de partijen zijn identiek van vorm. De ene partij is helder wit. Het been van deze schaakfiguren is waarschijnlijk gebleekt met waterstofperoxide. De tegenpartij is gekleurd met theïne. De schaakstukken hebben door die stof de kleur van thee gekregen. De hoogte van de kikkerkoning bedraagt 11 centimeter. Het kleinste stuk, de pion, is 5 centimeter hoog. Bij het spel hoort een achthoekige opbergdoos met losse pootjes. Op de buitenkant van de opbergdoos is een schaakbord aangebracht. Op de vlakken naast het schaakbord zijn voorstellingen van bloemen en bladeren uitgestoken. Bijzonder bij het bord is dat de witte randvelden verbinding hebben met de witte rand en niet zijn ingelegd. Dit getuigt van groot vakmanschap. De achthoekige opbergdoos van het kikkerspel meet 50,5 bij 50,5 centimeter, het schaakbord 29 bij 29 centimeter. Een schaakspel waarbij de schaakfiguren worden uitgebeeld als kikkers is uiterst zeldzaam. In de

Dit schaakspel bestaande uit kikkers is gemaakt op Bali.

schaakliteratuur hebben Mathieu en Ine Kloprogge nog slechts één spel met kikkers gevonden. Munger presenteert in *Cultures, Chess & Art, volume 3*, een houten kikkerspel eveneens afkomstig van Bali. Zijn kikkers vertonen evenwel geen enkele overeenkomst met het spel van het echtpaar Kloprogge. Welke kunstenaar kiest nou kikkers als schaakfiguren en waarom? Mathieu en Ine Kloprogge gingen op onderzoek uit en ontdekten dat

kikkers op Bali een heel bijzondere plaats innemen. Mathieu Kloprogge: „We hebben meerdere Balinese verhalen en sprookjes gevonden waarin kikkers een belangrijke rol spelen. Voorbeelden daarvan zijn de sprookjes “Kikkerprins”, de Pangeran Katak en de “De kikkerdans op Bali” ook genoemd “De Godogan”. De basis van die verering vindt zijn oorsprong in het Hindoeïsme.” Hoe actueel en bijzonder de positie

van de kikker in India is, moge blijken uit een persbericht van het Indiase persbureau PTI van september 2007. Dit bericht verscheen destijds ook in de Nederlandse media en ging over twee kikkers die in India met elkaar in de echt verbonden werden. Honderden mensen waren getuige van de plechtige ceremonie die was bedoeld om de regengoden gunstig te stemmen (boeren hadden te maken met extreme droogte). Mathieu Kloprogge: „Uit wat we allemaal gevonden hebben, concluderen we dat de kikker-sprookjes de inspirerende bron vormen voor dit bijzondere en zeldzame kikkerspel. Als de kikkers kwaken is dit een oproep aan de goden dat het moet gaan regenen.”